

I N Ä G O N A M N I K L A K E B Ä C K S B Y

I samband med Laga Skiftet i Klakebäck, med början 1836, gjordes en förteckning över all byns mark. Härvid uppmättes och graderades de olika markområdena, totalt 753 till antalet. Vad som är kulturhistoriskt intressant är de olika inägonnamnen som antecknats i protokollet.

Åkermarken återfanns i Storåkergrärdet, Sjöåkeren, Östra och Westra åkeren. Storåkergrärdet sträckte sig från tomterna vid bäcken bort till rågången mot Abramsäng. Därutöver fanns odlingsjord i de olika torpen.

Följande torp finns antecknade: Svarvaretorpet, Anders Samuelssons, Daniels torp, Duf Antens, Magnus Svenssons, Korsakärrstorpet, Anders Hanssons, Pjuatorpet, Nebba Carls och Nebba Cores torp. Mindre odlingar benämns lyckor och har följande namn: Dammycken, Killehagen, Norra Lyckan, Brånalyckorna, Korsalycken, Hørsarydslycken, Sandlycken, Svarvarelycken, Åkerlycken, Döf Olans Lycka samt Lyckorna söder om bäcken. Därutöver fanns en mindre odling i de s k Kalvhagsbackarna.

Andra namn som återfinns i handlingarna är Jissabäcken, den vattensamling som bildas strax efter bäckens inflöde i Klakebäck. Här delar sig bäcken och rinner under Gamla Landsvägen genom de två Småbroarna för att i Daniels torp återförenas och utgöra en del av södra gränsen ner till Klakebäcks Bro.

Intill Gamla Landsvägen ligger en ett tnl stor berghall kallad Danhallen. Här skall enligt "de gamle" ungdomen förr i tiden samlats till dans. Kanske dess namn tidigare varit danshallen. Ett annat namn är Flykroken, ett område bestående av flygsand. Öster om Danhallen ligger Landsväghagen med den stora boken vid vilken den siste vargen i trakten skall ha skjutits.

Byns båtsmän hette vid denna tid Smed och Orre. Båtsmännen Smed hade sitt torp mitt emot nuvarande Björklunda gård, där en ättling till den siste båtsmannen Johan Smed fortfarande bor. Båtsmännen Orre, senare Klak, hade sitt torp på den åker som därav kallas Orralycken och är belägen väster om vägen mot Torhamn. Avskedade båtsmannen Löfström hade sitt torp uppe vid Dammen, ett delvis av bäcken översvämnat ängsområde, numera uppodlat. Efter Laga Skiftet utlades båda båtsmanstorpen i det s k Daniels torp vilket vid skiftet till lika delar tillfallit båda hemmansnumren.

Enligt docent Stig Nilsson kommer namnet Klakebäck, tidigare Klagebäck, av den klaka, den svagt rinnande bäcken. Trots den tidvis svaga strömmen har minst två kvarnar drivits därav. I mitten av 1800-talet fanns en skattlagd husbehovskvarn ägd av Anders Mattsson. I slutet av 1800-talet hade sonen Mattias Andersson en annan kvarn som tyvärr ~~revs~~ revs för många år sedan.

En annan förklaring till namnet Klagebäck är att två bröder i spetsen för vardera en svensk och en dansk styrka skulle blivit dödligt sårade i strid, varvid hördes klagan vid bäcken, därav namnet Klagebeck. Denna händelse skall ha inträffat under medeltiden.

Strax väster om Jissabäcken, på den högsta platsen invid Gamla Landsvägen, ligger Riddarstenen som ett minne av striden. Stenen omgärdas av ett dike varvid bildats en fyrkant om 6x6 meter. De båda bröderna skall ha begravts på Avaskärs Kyrkogård.

Bengt Johansson
Bengt Johansson

Klakebäck

H A V E T S T R I B U T

I Kristianopels församlings Döde och Begravningsbok är följande hämtat:

1806, den 17 juli, om eftermiddagen, fanns å stranden vid Klakebeck en död mansperson, af sjön inkastad, som efter undersökning af Krono Länsmannen begrofs i nya Kyrkogården den 20.

1819, April, Den 14 upphittades vid stranden af Norra Attanäs ägor i Thorhamn socken öfverlevvorna af den d 25 Maj förlidet år af våda drunknade Drängen Ola Petersson ifrån Stålemara, vilka hit förts, begrofvos i stillhet den 30 April på gamla Kyrkogården.

1826, Mars, Den 29 hände den olyckan att Bonden Anders Åkesson i Klakebeck tillika med Märten Anderssons son Anders, ibidm, var utfaren på sjön att upptaga utsatta sillgarn och blefvo begge i den uppkomna stormen våda omkomne. Anders Åkesson var 32 år gl och gossen 14 år, den förres kropp fanns samma dag kl 3 em och begrofs den 9 April. Den senares kropp igenfanns d 29 Maj på stranden vid Köningshamn och begrofs den 30 Maj.

Bonden Anders Åkesson efterlämnade hustrun Sissa Petersdotter, 20 år, samt sonen Åke, 1 år. 1853 tillträder Åke Andersson, som fjärde generation, fastigheten och blir genom sonen Anders-Johan farfar till mekanikern August Andersson, Klakebäck.

Gossen Anders föräldrar, Bonden Märten Andersson och hustrun Botel Petersdotter får 1830 ännu en son som erhåller namnet Anders. Märten Anderssons och Botel Petersdotters dotterdotterdotter Frida kommer senare, tillsammans med mannen Otto Olsson och sönerna Gottfrid och Robert, till Orranäs i Torhamns församling.